

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи**

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЬО-ПРИКЛАДНА ГРАФІКА

для студентів

спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво)

освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр

Київ – 2021

Розробник: Юлія Володимирівна Шеменьова викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28. серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії [підпис] Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
01 вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи [підпис] Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна	
Вид дисциплін	Нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	–	
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	–	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Художньо-прикладна графіка» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем графічної майстерності та самостійного творчого вирішення завдань; формування практичних навичок у роботі з техніками станкової та друкованої графіки.

Завдання курсу: навчити студента основним законам художньо-прикладної графіки; надати поняття про види прикладної графіки; ознайомити з техніками унікальної та друкованої графіки; навчити створювати композиції у різних графічних техніках.

Дисципліна «Художньо-прикладна графіка», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими

компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-4
ЗК-3	Здатність філософського осмислення дійсності, аналізу явищ соціокультурної складової розвитку суспільства	1-4
ЗК-6	Готовність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності	1-4
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	1-4
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-4
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-6	Формулювання цілей особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	1-4
ФК-7	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-4
ФК-12	Уміння виконувати побудови проєкцій просторових форм на площині засобами креслення	1-4
ФК-13	Володіння техніками та технологіями художньо-прикладної графіки	2,3
ФК-14	Володіння методами зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами виразності графіки	1,2
ФК-18	Уміння створювати цілісний художній образ засобами художньо-прикладної графіки	2-4
	Володіння художніми засобами виразності графіки. Вміння їх гармонійно поєднувати у графічних композиціях	2

	Уміти створювати шрифтові композиції й авторські шрифти	3,4
--	---	-----

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- бути готовими до сучасного художньо-творчого мислення, вміти використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини (ПРН-12);
- продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до виконання завдання в галузі образотворчого мистецтва;
- володіти теоретичним апаратом художньо-прикладної графіки та базовими знаннями з технік станкової графіки;
- оперувати прийомами роботи з кольором, методами та технологією класичних технік станкової графіки;
- уміти гармонійно поєднувати художні засоби виразності графіки у творчих композиціях;
- створювати авторські шрифтові композиції;
- уміти застосовувати практичні навички з художньо-прикладної графіки в процесі професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

2 курс

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Лекцій	Семінарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основи художньо-прикладної графіки. Графічні засоби виразності						
1. Поняття «графіка» та її види. Ознайомлення з поняттям «художньо-прикладна графіка»	10	2		4		4
2. Художні засоби виразності графіки: лінія, штрих, пляма, крапка. Поєднання художніх засобів виразності у вирішенні графічної композиції тоном	18			8		10
Модульний контроль	2					
Разом	30	2		12		14
Змістовий модуль 2. Ознайомлення з шрифтами. Поняття шрифтова композиція						
3. Поняття про каліграфію та шрифт. Композиційні принципи побудови шрифтів	16	2		6		8
4. Особливості створення авторського шрифту. Поєднання впливу емоційно-образного шрифту з графічними формами	12			6		6
Модульний контроль	2					
Разом за 3 семестр	30	2		12		14
Разом за 4 семестр	30	2		12		14
Усього годин	60*	4		24		28

* із врахуванням МКР (4 год)

5. Програма навчальної дисципліни

2 курс

Модуль 1. Основи художньо-прикладної графіки. Графічні засоби виразності

Тема 1. Лекція 1. Поняття «графіка» та її види. Ознайомлення з поняттям «художньо-прикладна графіка»

Вступ. Різновиди графіки, завдання курсу, матеріали, інструменти, обладнання. Вільна графіка. Поняття «художньо-прикладна графіка». Особливості, різновиди. Засоби виразності художньо-прикладної графіки. Матеріали та техніка виконання навчальних вправ. Палітра технік виконання.

Практична робота 1. Малювання композиції графічного зображення засобом виразності – «лінія» (2 год.)

Практична робота 2. Малювання композиції графічного зображення засобом виразності – «пляма» (2 год.)

Практична робота 3. Малювання композиції графічного зображення засобом виразності – «штрих» (2 год.)

Практична робота 4. Малювання композиції графічного зображення засобом виразності – «крапка» (2 год.)

Основна література: 1, 3, 6. Додаткова література: 1, 3.

Тема 2. Художні засоби виразності графіки: лінія, штрих, пляма, крапка.

Поєднання художніх засобів виразності у вирішенні графічної композиції тоном

Практична робота 5. Створення графічної композиції на поєднання засобів виразності (4 год.)

Основна література: 1, 3, 6. Додаткова література: 2, 3.

Модуль 2. Ознайомлення з шрифтами. Поняття шрифтова композиція

Тема 3. Лекція 2. Поняття про каліграфію та шрифт. Композиційні принципи побудови шрифтів

Практична робота 1. Вправи з каліграфії (2 год.)

Практична робота 2. Малювання орнаментальної капітальної літери (2 год.)

Практична робота 3. Форма і контр форма в шрифтовій композиції (2 год.)

Тема 4. Особливості створення авторського шрифту. Поєднання впливу емоційно-образного шрифту з графічними формами

Практична робота 4. Створення ескізів літер ініціального шрифту (2 год.)

Практична робота 5. Створення оригінального авторського шрифту (4 год.)

Основна література: 2, 3, 6. Додаткова література: 2.

6. Контроль навчальних досягнень

Завдання оцінюються за 12-бальною шкалою.

6.1 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів 2 курсу полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється за 12-бальною шкалою.

Змістовий модуль 1. Основи художньо-прикладної графіки. Графічні засоби виразності

Самостійна робота 1. Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності «лінія»

Самостійна робота 2. Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності «пляма»

Самостійна робота 3. Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності «штрих»

Самостійна робота 4. Виконання композиції на поєднання засобів виразності графіки

Змістовий модуль 2. Ознайомлення з шрифтами. Поняття «шрифтова композиція»

Самостійна робота 5. Виконання шрифтової композиції монограми

Самостійна робота 6. Створення ескізів до зображення назви «слова-образу»

Самостійна робота 7. Виконання копії шрифту

Самостійна робота 8. Створення ескізів літер авторського шрифту

Критерії оцінювання практичних і самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Відповідність роботи поставленому завданню	2
2	Композиційна цілісність роботи	2
3	Вдале поєднання засобів виразності графіки	2
4	Виявлення пропорційних співвідношень зображуваних елементів	2
5	Технічно-якісне виконання роботи	2
6	Охайність	2
	Разом	12

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі практичної роботи, яка має на меті перевірити практичні навички студентів виконувати завдання.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з художньо-прикладної графіки</i>
I. Початковий	1–3	Низький рівень умінь і навичок роботи з графічними техніками. Робота невиразна, неохайно виконана, незавершена, або ж фактично відсутня. Техніко-технологічні типові помилки: 1. Значне порушення пропорцій, невиразність композиції, відсутність цілісності. 2. Неохайність, значні технічні помилки та незавершеність композиції.
II. Середній	4–6	Середній рівень виконання роботи, проте вона має суттєві композиційні та технічні помилки. Техніко-технологічні типові помилки: 1. Невдалий вибір композиції та графічних прийомів. 2. Незавершеність роботи.
III. Достатній	7–9	Робота відповідає завданню, виконана згідно всіх композиційних і технічних вимог, проте має похибки при виконанні. Техніко-технологічні типові помилки: 1. Незначні порушення пропорцій композиційних елементів. 2. Недостатньо якісне виконання.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з художньо-прикладної графіки</i>
IV. Високий	10–12	Робота виконана якісно, охайно з дотриманням всіх композиційних і технологічних вимог. <u>Техніко-технологічні типові помилки:</u> 1. Несуттєві похибки в моделюванні форми. 2. Незначні помилки технологічного характеру (неякісні матеріали, особливості поверхні паперу).

6.4 Таблиця переведення балів

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98–100	зараховано
11		94–97	
10		93–90	
9	B	89–86	
8		85–82	
7	C	81–75	
6	D	74–69	
5	E	68–65	
4		64–60	
3	Fx	59–35	не зараховано
2	F	34–20	
1		19–1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Художньо-прикладна графіка» 3 семестр

**Разом: 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год.,
модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 14 год.**

Тиждень	1–17					
Модуль	Модуль I (3 семестр)					
Назва змістового модуля	Основи художньо-прикладної графіки, графічні засоби виразності					
Лекції	1					
Дати						
Теми лекцій	Поняття «графіка», її види. Ознайомлення з художньо-прикладною графікою					
Теми практичних занять	Малювання композиції графічного зображення засобом виразності - «лінія»	Малювання композиції графічного зображення засобом виразності - «пляма»	Малювання композиції графічного зображення засобом виразності - «штрих»	Малювання композиції графічного зображення засобом виразності - «крапка»	Створення ескізів до графічної композиції поєднання засобів виразності	Створення графічної композиції на поєднання засобів виразності
Самостійна робота	Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності - «лінія»	Виявлення характеру зображень фактур Засобом виразності - «пляма»		Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності - «крапка»	Виявлення характеру зображень фактур засобом виразності - «штрих»	Виконання фактур на поєднання графічних засобів виразності
Підсумковий контроль						

7. Навчально-методична карта дисципліни «Художньо-прикладна графіка» 4 семестр

Разом: 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год.,
модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 14 год.

Тиждень	20–40				
Модуль	Модуль II (4 семестр)				
Назва змістового модуля	Ознайомлення з шрифтами. Поняття шрифтова композиція				
Лекції	2				
Дати					
Теми лекцій	Поняття про каліграфію та шрифт. Композиційні принципи побудови шрифтів				
Теми практичних занять	Ознайомлення з каліграфією. Вправи	Малювання орнаментальної капітальної літери	Форма і контр форма в шрифтовій композиції	Створення ескізів літер ініціального шрифту	Створення оригінального авторського шрифту
Самостійна робота	Виконання шрифтової композиції монограми	Створення ескізів до зображення назви «слова-образу»	Виконання копії шрифту за вибором студента	Створення ескізів літер авторського шрифту	
Підсумковий контроль					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Теорія та практика графіки: навч. посіб. / А. А. Поліщук, ун-т ім. Бориса Грінченка.–Київ, 2015.–309 с.
2. Андрієнко В. Шрифтологія сьогодні і вчора: підручник. Київ, 2003.
3. В'юник А. Українська графіка XIX – початку XX ст. Київ, 2006. С. 34–48.
4. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. К.: Грані – Т, 2006. 240 с.
5. Касіян В. Українська графіка. Київ, 2007. С. 127–208.
6. Резніченко М. Художня графіка. Змістові модулі 1, 2: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. Найменування галузі знань – 0202. Мистецтво. Напрямок підготовки – 6.020205. Образотворче мистецтво*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
7. Тимошевський В. Методичні вказівки до курсу «Основи прикладної графіки. Книжковий знак». Харків, 2008. С. 3–30.

Додаткова література:

1. Гойа Ф. Капрічос. Альбом. М.: Центр Рой, 1992. 168 с.
2. Касіян В. Українська дожовтнева реалістична графіка. Київ. Видавництво Академії наук української РСР, 1961.
3. Тимошевський В. Естамп. Харків: Основа, 2011. С. 32–56.
4. Kiljanczyk Grzegorz. Grafika i rysunki polskie w zbiorach polskich. Arkady. Warszawa. 1977. 150 p.

9. Електронні ресурси

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/> (дата звернення 17.08.2019).
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/ (дата звернення 21.07.2019).
3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 21.08.2019).